

Oikaisuvaatimus HSL 6.5.2025 § 43 Pohjois-Espoon linjastotarkastelu

77/08.00.00.04/2025 Pohjois-Espoon linjastotarkastelu

Hallitus 17.06.2025

Esittelijä
Valmistelija

Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Johtaja Johanna Wallin, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Tutkittavaksi ottaminen ja esitetyt vaatimukset

██████████ on toimittanut HSL:n kirjaamoon 14.05.2025 oikaisuvaatimuksen koskien HSL:n hallituksen päätöstä 06.05.2025 § 43 Pohjois-Espoon linjastotarkastelu.

Kuntalain 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä asianosainen sekä kunnan jäsen. Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen sekä kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen. ██████████ on Espoon kunnas asukas ja näin ollen asianosainen.

Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa ja se otetaan näin ollen tutkittavaksi.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että linjan 236 reitti pysyy ennallaan ja päätös palautetaan uudelleen valmisteluun tai päätöstä muutetaan oikaisuvaatimuksen liitteenä olevan ehdotuksen mukaisesti. Edelleen vaaditaan, että asia tulee valmistella ja päättää uudelleen siten, että lasten ja nuorten yhteydet oppilaitoksiin Lahnuksesta, Kalajärveltä ja Niipperistä Viherlaaksoon ja Karamalmille sekä harrastuksiin mm. Laaksolahteen onnistuvat arkisin turvallisesti ilman tarvetta vaihtaa eri linjalle kesken matkan. HSL-palveluita koskevat linjastomuutokset ja säästöt tulee mitoittaa siten, että ne kohtelevat alueen asukkaita tasapuolisesti.

Kouluyhteyksien säilyminen

Oikaisuvaatimuksen keskeinen kritiikki kohdistuu siihen, että päätös heikentää koulumatkojen sujuvuutta.

HSL:n suunnitteluohjeen ja palvelutasomäärittelyn mukaan niille Espoon perusopetuksen 1. ja 2. luokan oppilaille, joiden koulumatka ei ole kunnan määritelmien mukaan käveltävissä, järjestetään vaihdoton joukkoliikenneyhteys kunnan osoittamaan lähikouluun. Myös 3.–6. luokan oppilaille yhteys pyritään järjestämään vaihdottomana, mutta vaatimus ei ole ehdoton. Vaihdoton joukkoliikenneyhteys järjestetään siis lähtökohtaisesti alakoulun oppilaille omaan lähikouluun, mutta ei niissä tilanteissa, joissa oppilas on itse hakeutunut muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun.

Lisäksi yläkoulun oppilaille sallitaan vaihdollinen joukkoliikenneyhteys koulumatkoilla myös kunnan osoittamaan lähikouluun. Pohjois-Espoon linjastotarkastelun valmistelussa lähtökohtana oli, että suunnitteluohjeen vaatimusten mukaiset vaihdottomat yhteydet kunnan osoittamaan lähikouluun säilyvät. Koulumatkoilla tarkoitetaan tässä yhteydessä perusopetuksen oppilaiden koulumatkoja.

Toisen asteen opintoihin hakeudutaan tyypillisesti muuallekin kuin lähioppilaitoksiin. Pohjois-Espoosta Kalajärveltä ja lähialueelta katsoen lähimmät toisen asteen oppilaitokset sijaitsevat Vantaalla ja näihin on alueelta tiheät yhteydet linjoilla 583 ja

584. Espoon puolella lähimmät lukiot sijaitsevat Viherlaaksossa sekä Karamalmilla (Leppävaaran lukio), mutta lukioita on myös esimerkiksi Espoon keskuksessa ja Otaniemessä. Pohjois-Espoon linjastotarkastelun mukaisten muutosten toteutuessa vaihdoton yhteys Viherlaakson ja Leppävaaran lukioihin poistuu muutamilta pysäkeiltä Niipperin kaupunginosan eteläosasta Juvanpuiston ja Nikun alueilta.

Muilta osin yhteydet säilyvät vaihdottomina linjalla 239. Juvanpuiston ja Nikun alueelta yhteys muuttuu vaihdolliseksi tai bussille 239 on käveltävä pidempi matka kuin aiemmin linjan 236 pysäkille. Vaihdollinen yhteys onnistuu esimerkiksi linjalta 566 tai 582 Järvenperässä linjalle 236, 237 tai 239 vaihtamalla tai vaihtamalla linjalta 521 Leppävaarassa, mistä on yhteyksiä Karamalmin ja Leppävaaran suuntaan useilla linjoilla.

Asian oikeudellinen arviointi

Oikaisuvaatimuksessa on esitetty, että päätös on kohtuuton, epätasapuolinen, perustunut puutteelliseen selvitykseen sekä perusteltu riittämättömästi.

Hallintolain 6 §:ssä säädetään että viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

Päätöksestä ilmenee perusteet sille, miksi muutokset ovat kohdistuneet nimenomaan Espooseen. Espoon kuntakohtainen subventiotaso on infrahankkeiden myötä noussut selvästi yli subventiotavoitteen. Tavoiteltu päämäärä on, että kuntakohtainen subventiotaso saadaan laskemaan lähemmäs 55 % subventiotavoitetta. Pohjois-Espoon alueella kysyntä on paikoitellen vähäistä liikennetarjonnan samanaikaisesti ylittäessä palvelutasomäärittelyn mukaisen tason. Pohjois-Espoon alueen linjaston kustannustehokkuus on selvästi heikompi kuin esimerkiksi Etelä-Espoossa, jossa kysyntä kasvaa tiivistyvän maankäytön myötä. Lisäksi on huomattava, Etelä-Espoon linjoille kohdistettiin tehostamistoimenpiteitä jo aiemmin, ja nämä muutokset on toteutettu vuonna 2024.

Linjakohtaisesti muutokset on tehty kysynnän perusteella. Linjamuutokset on kohdistettu alueen liikenteeseen objektiivisin ja hyväksyttävin perustein. Keskeisenä periaatteena on ollut tehdä toimenpiteet siten, että kustannuksia saadaan karsittua ilman merkittäviä haittavaikutuksia. Aina kun liikennöintiä karsitaan, siitä aiheutuu jonkinasteista haittaa jollekulle esimerkiksi matka-aikojen pitenemisenä. Päätös on tehty siten, että sillä karsitaan lähinnä erittäin vähän käytettyjä lähtöjä ja näin ollen haittaa aiheutuu mahdollisimman harvalle. Oikaisuvaatimuksessa mainitut yhteydet toimivat muutosten jälkeenkin suurelta osin vaihdottomina linjalla 239. Muutamien Niipperin kaupunginosassa sijaitsevien pysäkkien osalta vaihdottomat yhteydet Viherlaaksoon ja Karamalmille loppuvat, mutta matkat on jatkossakin mahdollista tehdä bussia vaihtamalla matka-ajan kohtuuttomasti pidentymättä.

Hallintolain 31 §:ssä säädetään, että viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Pohjois-Espoon linjastotarkastelua koskeva päätös on tehty huolellisen selvityksen ja punninnan pohjalta, ja päätös täyttää suunnitteluohjeen ja palvelutasomäärittelyn asettamat vaatimukset. Päätös pohjautuu myös hallituksen ja yhtymäkokouksen aiempien päätösten asettamiin suuntaviivoihin.

Kuten oikaisun kohteena olevasta päätöksestä ilmenee, osana linjastotarkastelutyötä on myös osallistettu alueen asukkaita kyselyillä, joihin saatiin yli 2 600 vastausta. Kyselyiden vastaukset on otettu huomioon päätöksen valmistelussa.

Hallintolain 45 §:ssä säädetään, että päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Päätöksessä on esitetty perustelut sille, minkä vuoksi päätös tehdään, mitkä suunnitteluperiaatteet ovat ohjanneet valmistelua, mihin aiempiin HSL:n toimielinten päätöksiin ja jäsenkuntien lausuntoihin valmistelu on perustunut sekä miten alueen asukkaita on osallistettu päätöksentekoon.

Johtopäätös

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, jotka antaisivat aihetta päätöksen muuttamiseen. Päätös on valmisteltu ja päätetty lainmukaisessa järjestyksessä. Näin ollen oikaisuvaatimus on hylättävä.

Ehdotus Hallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen yllä selostetuin perustein.

Päätös

Liitteet Oikaisuvaatimus HSL:n hallituksen päätöksestä 06.05.2025 § 43 (saatavilla kirjaamosta)